

ภาคผนวก

## ภาคผนวก ก

### แนวคำถามการสัมภาษณ์ระดับลึก

ชุดที่ 1 แนวการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชุดที่ 2 แนวการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชุดที่ 3 แนวการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชุดที่ 4 แนวการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชุดที่ 5 แนวการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

### แนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก

#### ชุดที่ 1 แนวคำถามการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

##### การสนทนาสร้างความคุ้นเคย

###### เริ่มการสนทนา

- สนทนาเกี่ยวกับบรรยากาศทั่วไปในโรงเรียนและชุมชน
- ขออนุญาตเริ่มการสัมภาษณ์

##### อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

- ต้องการศึกษเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการและชุมชนเพื่อใช้เป็นรูปแบบในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ขอให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เพราะจะไม่มี การอ้างอิงเป็นรายบุคคลว่าใครพูด แต่จะนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม
- ต้องขอบันทึกเทป เพราะอาจจะจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหน นอกจากผู้ศึกษา จะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

##### 1. พื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ทำงานมาแล้วกี่ปี เริ่มเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ไหน อยู่โรงเรียนนี้มาแล้วกี่ปี ย้ายมาอยู่โรงเรียนนี้เพราะเหตุใด
- 1.2 เรียนจบมาทางด้านใด จากที่ไหน จบมาแล้วกี่ปี มีงานหรือกิจกรรมอะไรที่มักทำอยู่เป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวบ้าง
- 1.3 ท่านพักอยู่ที่ไหน มาทำงานที่โรงเรียนอย่างไร ใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียนมากไหม เวลาส่วนใหญ่จะทำอะไร

##### 2. ประวัติและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

- 2.1 โรงเรียนนี้ตั้งขึ้นมาในปีใด ใครเป็นผู้ริเริ่มให้มีการก่อตั้ง และคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการก่อตั้งโรงเรียนอย่างไรบ้าง
- 2.2 ท่านรู้จักคุ้นเคยกับคนในชุมชนมากน้อยเพียงใด และสนิทสนมกับคนในชุมชนกลุ่มใดเป็นพิเศษบ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมคนในชุมชนบ้างหรือไม่ อย่างไร
- 2.3 ท่านพอใจในสภาพการทำงานของคณะครูที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

2.4 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนหรือการช่วยเหลือในการทำงานจากใคร หรือหน่วยงานใดบ้างหรือไม่อย่างไร

### 3. การบริหารงานในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน

3.1 ท่านวางโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนอย่างไร ครูในโรงเรียนมีส่วนแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงสร้างนี้หรือไม่ ใช้หลักเกณฑ์ใดในการแบ่งงาน แบ่งเป็นกี่ฝ่ายแต่ละฝ่ายมีอิสระในการตัดสินใจในการทำงานของฝ่ายตนมากน้อยเพียงใด ต้องปรึกษาท่านทุกเรื่องก่อนตัดสินใจหรือไม่

3.2 ชุมชนได้รับการช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนในการจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด ช่วยเหลือทางด้านใดบ้าง สิ่งที่ชุมชนให้ความช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนตรงกับความต้องการของคณะครูหรือประโยชน์ต่อโรงเรียนอย่างไรบ้าง

3.3 ท่านและคณะครูมีการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนมากน้อยเพียงใด มักจะติดต่อกันโดยวิธีการใด ติดต่อกันอาทิตย์ละกี่ครั้ง ใช้อะไรเป็นเครื่องมือในการติดต่อกันเมื่อต้องการติดต่อกับคณะกรรมการโรงเรียน ท่านมีวิธีการติดต่อและมีขั้นตอนในการติดต่ออย่างไร ตั้งแต่การเริ่มประสานงานไปจนถึงการทำงานร่วมกันและการประเมินผลการทำงานใครเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้กำหนดกิจกรรมที่จะทำร่วมกัน คณะครูยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของคณะกรรมการโรงเรียนอย่างไร

3.4 ในรอบปีที่ผ่านมา โรงเรียนและชุมชนได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมอะไรบ้าง และกิจกรรมแต่ละอย่างมีประโยชน์ต่อนักเรียนหรือโรงเรียนอย่างไร กิจกรรมในลักษณะใดที่คนในชุมชนมักจะมาร่วมมากที่สุด

### 4. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในชุมชน

4.1 เมื่อมีการพูดถึงว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน ท่านมักจะนึกถึงการจัดการศึกษาในลักษณะอย่างไร ใครควรเป็นคนจัด ทำไมจึงคิดเช่นนั้น ท่านเห็นด้วยกับนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมไหม ทำไมจึงคิดเช่นนั้นและคิดว่าการมีส่วนร่วมหมายความว่าอย่างไร

4.2 ท่านนำความคิดของคนในชุมชนมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานของท่านและคณะครูอย่างไรบ้าง ความคิดเห็นเหล่านั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานของคณะครูและโรงเรียนอย่างไร

## 5. เงื่อนไขและกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

5.1 ท่านปฏิบัติอย่างไรคนในชุมชนจึงทราบว่าอะไรเป็นสิ่งที่คนในชุมชนจะต้องรับผิดชอบ ร่วมกับโรงเรียน อะไรเป็นสิ่งที่ไม่ต้องรับผิดชอบ โรงเรียนมีข้อตกลงกับชุมชนในเรื่องนี้อย่างไร

5.2 โรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกันคิดกิจกรรมหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไรบ้าง และกิจกรรมหรือวิธีการดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของคณะครู และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง มีการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างไหม

## 6. เงื่อนไขของชุมชนที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

6.1 ความเป็นอยู่และอาชีพของคนในชุมชน ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างไร

6.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร ให้การสนับสนุนหรือคัดค้านในเรื่องใด เพราะเหตุใด

6.3 ในชุมชนมีประเพณี หรือวัฒนธรรมใดที่มีลักษณะของการร่วมมือกันจัดกิจกรรมหรือไม่ ร่วมมือกันอย่างไร ใครเป็นผู้ริเริ่ม คนในชุมชนมีบทบาทอย่างไรในการร่วมมือกันโรงเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างไร และเรียกความร่วมมือกันนี้ว่าอย่างไร

## 7. การจัดการศึกษาในชุมชนและโรงเรียน

7.1 ขอให้ท่านเปรียบเทียบการทำงานกับชุมชนในปัจจุบันกับเมื่อ 3-4 ปีที่แล้วว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร นโยบายการจัดการศึกษาที่ให้ดึงชุมชนเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษามีผลกระทบ ต่อการทำงานของท่านหรือไม่

7.2 ธรรมนูญโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างไร โรงเรียนและชุมชนมีขั้นตอนในการจัดทำธรรมนูญร่วมกันอย่างไร ชุมชนมีข้อเสนอที่น่าสนใจอย่างไรบ้าง และคณะครูยอมรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวอย่างไร นโยบายธรรมนูญโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดขึ้นตามข้อเสนอของใคร เพราะเหตุใด

## 8. สิ่งที่สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม

8.1 ในโรงเรียนมีสิ่งใดบ้างที่เป็นสิ่งสนับสนุนที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษา

8.2 ในชุมชนมีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับให้คนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไรบ้าง ใครเป็นผู้กำหนด และถ้าไม่มาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนและ

ชุมชนมีวิธีการจูงใจให้บุคคลนั้นมาให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างไรหรือไม่ เพราะเหตุใด หรือถ้ามาร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนหรือชุมชนแสดงการยอมรับหรือให้ความสำคัญ แก่บุคคลนั้นอย่างไร ขอความกรุณาในการยกตัวอย่าง

## 9. ทักษะต่อการมีส่วนร่วม

9.1 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาในชุมชนของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด และถ้าไม่มีการกำหนดนโยบายในเรื่องนี้มาจากหน่วยงานระดับสูง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษายังเป็น สิ่งที่มีความจำเป็นอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

9.2 ถ้าจะให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษามากขึ้นท่านคิดว่า ท่านควรปฏิบัติตนอย่างไร และอยากให้คณะครูหรือคนในชุมชนปฏิบัติต่อท่านในลักษณะอย่างไร

9.3 ท่านคิดว่าสิ่งที่จำเป็นที่สุดที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเกิดขึ้นและดำเนินต่อไปคืออะไร เพราะเหตุใด

## 10. สิ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ

10.1 ท่านคิดว่าปัจจัยอะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมจนโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานและได้รับการคัดเลือกเป็น โรงเรียนต้นแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

10.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดในการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนประสบผลสำเร็จ

## แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก

### ชุดที่ 2 แนวการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

#### การสนทนาสร้างความคุ้นเคย

##### เริ่มการสนทนา

- ขออนุญาตเริ่มการสัมภาษณ์
- แนะนำตนเองและขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แนะนำตนเองเกี่ยวกับ ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ และบทบาท ที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนและชุมชน
- สนทนาเกี่ยวกับบรรยากาศทั่วไปในชุมชน

#### อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

- ต้องการศึกษเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของผู้นำชุมชนและบุคลากรในชุมชนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดความร่วมมือกันของผู้นำชุมชนและชุมชนมากขึ้น
- ขอให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เพราะจะ ไม่มีการอ้างอิงเป็นรายบุคคลว่าใครพูดแต่จะนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม
- ต้องขอบันทึกเทป เพราะอาจจะจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหนนอกจากผู้ศึกษาจะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

#### 1. พื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- อยู่ในชุมชนมากี่ปี ย้ายมาจากที่ไหนที่ทำงานอะไร เข้ามาช่วยเหลือ โรงเรียนในด้านใดบ้าง
- นอกเหนือจากงานประจำ มีงานอื่นที่ทำเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวอีกบ้างไหม ทำอะไรทำไมจึงทำ
- มีบ้านพักอยู่ที่ไหน มาที่โรงเรียนบ่อยไหม

#### 2. ประวัติและสภาพทั่วไปของชุมชน

- ชุมชนนี้ตั้งมานานกี่ปีแล้ว คนในชุมชนส่วนใหญ่ทำอาชีพอะไร การทำอาชีวดังกล่าวทำให้คนในชุมชนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากขึ้นหรือน้อยลง เพราะอะไร
- ในชุมชนมีประเพณีที่สนใจอะไรบ้าง
- บุคคลที่ทำให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คือ ใครช่วยทำให้ชุมชนดีขึ้นอย่างไร
- คนส่วนมากในชุมชนส่งลูกเรียนที่ไหน มักส่งลูกเรียนถึงชั้นอะไร เพราะอะไร

- ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา คนในชุมชนให้ความสนใจกับทางโรงเรียนมากขึ้นหรือน้อยลง เพราะอะไร และมีเหตุการณ์อะไรที่น่าสนใจเกี่ยวกับโรงเรียนบ้างไหม ถ้ามีเช่นอะไร

### 3. สภาพของการมีส่วนร่วมกันในการจัดการการศึกษาของชุมชนและโรงเรียน

3.1 ท่านเริ่มเข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนตั้งแต่เมื่อใดเข้าร่วมเพราะเหตุใด

3.2 คนในชุมชนที่เป็นหลักในการชักชวนประชาชนให้เข้ามาสนับสนุนโรงเรียนคือใครชักชวนว่าอย่างไร การที่มีผู้มาชักชวนทำให้มีคนให้การสนับสนุนโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นไหม เพราะเหตุใด

3.3 ท่านมักจะให้การสนับสนุนกับทางโรงเรียนในด้านใดบ้าง เพราะเหตุใด

3.4 การติดต่อท่านให้มาเป็นคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนติดต่ออย่างไร ทำไมท่านถึงตัดสินใจมาร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน

3.5 คนที่เป็นคณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่เคยทำงานกับวัดหรือชุมชนร่วมกันมาก่อนหรือไม่และทำงานร่วมกับโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง โรงเรียนถามความเห็นคณะกรรมการโรงเรียนก่อนการตัดสินใจกำหนดนโยบายของโรงเรียน การวางแผนปฏิบัติงานการทำธรรมเนียมโรงเรียน และการขอการสนับสนุนทางด้านต่างจากโรงเรียนอย่างไร

3.6 ในการร่วมกันทำธรรมเนียมโรงเรียนมีขั้นตอนในการทำอย่างไรบ้าง

3.7 โรงเรียนให้การสนับสนุนงานด้านต่างๆ ของชุมชนนอกเหนือการจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างไรบ้าง

3.8 นอกเหนือจากคนในชุมชนที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือกับทางโรงเรียนแล้วมีหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรนอกชุมชนที่เข้ามาช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือกับชุมชนอีกบ้างหรือไม่ ถ้ามีเข้ามาให้ความช่วยเหลืออย่างไร

### 4. การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของชุมชนและโรงเรียน

4.1 เมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมา ความร่วมมือของชุมชนและโรงเรียนมีลักษณะเป็นอย่างไรแตกต่างไปจากปัจจุบัน หรือเหมือนกันอย่างไร

4.2 ท่านพอใจกับสภาพความร่วมมือของชุมชนและโรงเรียนในช่วงใด เพราะเหตุใดถ้าจะให้สภาพที่ท่านพอใจดำเนินต่อไป ท่านคิดว่าโรงเรียนและชุมชนควรทำอย่างไร จึงจะทำให้สภาพนั้นคงอยู่

## 5. การศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 ในความคิดเห็นท่าน เด็กในชุมชนควรได้รับการศึกษาในลักษณะอย่างไรจึงจะช่วยเหลือตนเองได้ โรงเรียนได้ทำตามที่ท่านคิดหรือไม่

5.2 มีอะไรที่ท่านต้องการให้โรงเรียนทำเพิ่มเติมจากที่เป็นอยู่บ้าง ท่านเคยแสดงความคิดเห็นนี้ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ โรงเรียนหรือผู้บริหาร โรงเรียนอย่างไรบ้าง ได้รับการแก้ไขตามที่ท่านต้องการหรือไม่ และชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้อย่างไร

5.3 ท่านเคยเสนอให้โรงเรียนปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ปรับปรุงเรื่องใด โรงเรียนดำเนินการอย่างไร ท่านพอใจกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง

## 6. เงื่อนไขที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรค

6.1 อาชีพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนหรือผู้ประกอบการเป็นอย่างไร เป็นปัญหาหรืออุปสรรค ในการเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนอย่างไรบ้าง เพราะอะไร

6.2 ท่านหรือชุมชนเคยขอความร่วมมือจากโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง ได้รับความร่วมมืออย่างไร

6.3 การที่จะให้ความร่วมมือของโรงเรียน และชุมชนดำเนินการต่อไป แต่ละฝ่ายคือชุมชน และโรงเรียนควรแสดงบทบาทอย่างไร

## 7. การจัดการศึกษาในชุมชนและโรงเรียน

7.1 ผู้บริหาร โรงเรียนหรือคณะครูเคยพูดหรือแสดงความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการสนับสนุนที่ชุมชนมีต่อโรงเรียน

7.2 อะไรที่เป็นสิ่งจูงใจให้คณะกรรมการ โรงเรียนหรือประชาชนให้เข้ามาช่วยเหลือหรือไม่ให้ความช่วยเหลือโรงเรียน

7.3 ตอนที่มีการสัมมนาคณะกรรมการ โรงเรียนท่านได้ร่วมสัมมนาหรือไม่ รู้สึกอย่างไร ทำให้ท่านเกิดความต้องการให้ความช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนในเรื่องใดเพิ่มขึ้น

## 8. ทศนะต่อการมีส่วนร่วม

8.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพราะเหตุใด

8.2 ถ้าจะให้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาใกล้ชีวิตกันมากขึ้น ท่านคิดว่าควรควรปฏิบัติตนอย่างไร และชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในลักษณะอย่างไร

**9. สิ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ**

9.1 ท่านคิดว่าปัจจัยอะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมจนโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

9.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดในการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนประสบผลสำเร็จ

## แนวคำถามการสัมภาษณ์ระดับลึก

### ชุดที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

#### การสนทนาสร้างความคุ้นเคย

##### เริ่มการสนทนา

- ขออนุญาตเริ่มการสัมภาษณ์
- แนะนำตนเองและของผู้ให้สัมภาษณ์
- สนทนาเกี่ยวกับการบรรยายภาพทั่วไปในโรงเรียนและชุมชน

#### อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

- ต้องการศึกษเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของคณะครูและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดการร่วมมือกันของคณะครูและชุมชนมากขึ้น

- ขอให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เพราะจะ ไม่มีการอ้างอิงเป็นรายบุคคลว่าใครพูดแต่จะ นำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม

- ต้องขอบันทึกเทป เพราะอาจจะจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะ ไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหน นอกจากผู้ศึกษาจะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

#### 1. การซักถามเบื้องต้น

1.1 มีบุตรกี่คนที่ยังเรียนอยู่ที่โรงเรียนนี้มีกี่คน อยู่ชั้นอะไรบ้าง ส่งเสริมการเรียนของบุตรอย่างไร

1.2 เข้ามาเยี่ยมเยือนโรงเรียนบ่อยครั้งหรือไม่ ส่วนใหญ่มาทำไม รู้จักครูในโรงเรียนกี่คนใครบ้าง

#### 2. ประวัติของชุมชนและโรงเรียน

2.1 ขอให้เล่าถึงประวัติความเป็นมาของชุมชนเท่าที่จำได้

2.2 ขอให้เล่าถึงประวัติของโรงเรียนเกี่ยวกับการเริ่มตั้งโรงเรียนความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สภาพความสำเร็จและล้มเหลวในการทำงานของโรงเรียน

2.3 ขอให้เล่าถึงสภาพการทำงานของโรงเรียนในปัจจุบันเกี่ยวกับนโยบายการทำงานความร่วมมือของผู้ปกครองและคณะครู ปัญหาอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน และแนวทางการแก้ปัญหา

### 3. สภาพของการมีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาของชุมชนและโรงเรียน

3.1 ปัจจุบันความร่วมมือในการจัดการศึกษาของชุมชนและโรงเรียนมีลักษณะเป็นอย่างไร มีความร่วมมือกันมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ท่านมักจะมาร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนทาง ด้านใดบ้าง โรงเรียนมีการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างไร

3.2 ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการทำงานมากน้อยเพียงใด ในด้านการมีส่วนร่วมและตัดสินใจในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน การวางแผนปฏิบัติงานการ ทำธรรมเนียมโรงเรียน การสนับสนุนด้านต่างๆ ท่านพอใจในการทำงานของคณะกรรมการโรงเรียนอย่างไร เพราะเหตุใด

3.3 โรงเรียนให้การสนับสนุนงานด้านต่างๆ ของชุมชน นอกเหนือจากการจัดการศึกษา ในโรงเรียนอย่างไรบ้าง

### 4. ทศนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนและโรงเรียน

4.1 เมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมาความร่วมมือของผู้ปกครองและโรงเรียนมีลักษณะเป็นอย่างไร มีใครเป็นบุคลากรหลักที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน บุคคลดังกล่าวมี คุณลักษณะที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือกันอย่างไร และโรงเรียนกำหนดขอบเขตให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใดได้บ้าง เพราะเหตุใด

4.2 ท่านพอใจกับสภาพความร่วมมือของผู้ปกครองและโรงเรียนในช่วงใด เพราะเหตุใด

### 5. ทศนะเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชน มากน้อยเพียงใด และบุคลากรดังกล่าวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนอย่างไร

5.2 ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้เรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน อย่างไรบ้าง

5.3 โรงเรียนเชิญผู้ปกครองนักเรียนเป็นวิทยากรหรือเป็นผู้ให้ความรู้แก่คณะครูหรือนักเรียนในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใด และได้รับการตอบสนองจากผู้ปกครองนักเรียนอย่างไรบ้าง

### 6. การจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยการใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

#### 6.1 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Ownership) ของโรงเรียน

- ท่านคิดว่าท่านเป็นเจ้าของโรงเรียนหรือไม่ หรือคิดว่าใครคือเจ้าของโรงเรียน และโรงเรียนควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกับคณะครูหรือไม่ อย่างไร

- ท่านคิดว่าเจ้าของโรงเรียนควรมีบทบาทอย่างไรในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

## 6.2 ความเปิดเผยในการดำเนินงานของโรงเรียน

- ท่านคิดว่าสิ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและจับตามองโรงเรียนมากที่สุดในเรื่องใด เพราะอะไร
- ท่านคิดว่าผู้ปกครองนักเรียนมีสิทธิที่จะรับรู้หรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากน้อยเพียงใดเพราะอะไร

## 6.3 ความโปร่งใสในการดำเนินการของโรงเรียน

- ท่านคิดว่าโรงเรียนควรเป็นพื้นที่คนในชุมชน เช่น ผู้ปกครองนักเรียน หรือผู้นำชุมชนสามารถเข้าออกหรือมาติดต่อได้ง่ายหรือควรมีระเบียบในการปฏิบัติที่แน่นอน
- ท่านคิดว่าโรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ที่เหมาะสมสำหรับชุมชนหรือไม่เพราะเหตุใด
- ท่านคิดว่าประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับเด็กและสอดคล้องกับชุมชนหรือไม่ เพราะเหตุใด

## 6.4 การตรวจสอบและความรับผิดชอบ ของโรงเรียน

- จากการจัดการศึกษาของโรงเรียนในข้อ 6.3 ท่านคิดว่าโรงเรียนควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามเป้าหมายที่ชุมชนและโรงเรียนร่วมกันกำหนดหรือไม่อย่างไร
- ท่านคิดว่าชุมชนควรตอบสนองต่อความต้องการของโรงเรียนและร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร และใครควรแสดงความรับผิดชอบต่อหรือควรถูกดำเนิน ถ้าไม่สามารถจัดการศึกษาให้ได้ผลตามความต้องการของชุมชนและโรงเรียน

## 7. เงื่อนไขของชุมชนที่มีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน

### 7.1 เงื่อนไขและบริบททางสังคมในชุมชน

- ท่านเห็นว่าเป้าหมายในการจัดการศึกษาของชุมชนควรเป็นอย่างไร เป้าหมายดังกล่าวผู้ปกครองนักเรียนควรมีส่วนร่วมกำหนดและรับรู้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด และควรเข้ามามีส่วนร่วมวิธีใดบ้าง

- เมื่อกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษา ท่านคิดว่า การมีส่วนร่วมควรมีความหมายอย่างไร ใครควรเป็นหลักในการทำให้เกิดการมีส่วนร่วม เพราะอะไร

- ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่ละฝ่ายควรมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร ใครควรเป็นผู้นำ ใครควรเป็นผู้ตาม

## 7.2 เงื่อนไขและบริบททางเศรษฐกิจในชุมชน

- สภาพทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนเป็นอย่างไร คนในชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

- การที่ชุมชนมีสภาพทางเศรษฐกิจดังที่กล่าวมา ทำให้ท่านมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร และทำให้ลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหรือไม่ เพราะเหตุใด

- การมีส่วนร่วมของชุมชนและทางโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

## 7.3 เงื่อนไขและบริบททางการเมืองในชุมชน

- ลักษณะการปกครองท้องถิ่นในชุมชนเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาอย่างไรหรือไม่ เพราะอะไร

- องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทอย่างไรต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุนหรือคัดค้านอย่างไร เพราะเหตุใด

- กำนันและผู้ใหญ่แสดงบทบาทในการปกครองในลักษณะที่เป็นกันเองหรือแสดงอำนาจ และแสดงบทบาทดังกล่าวมีผลต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนในการจัดการศึกษาอย่างไร

## 7.4 เงื่อนไขและบริบททางวัฒนธรรมในชุมชน

- ในชุมชนมีประเพณี หรือวัฒนธรรมใดที่มีลักษณะของการร่วมมือกันจัดกิจกรรมหรือไม่ร่วมมือกันอย่างไร ใครเป็นผู้นำและคนในชุมชนมีบทบาทอย่างไรในการร่วมมือกันดังกล่าว และเรียกการร่วมมือกันนี้ว่าอย่างไร

## 8. นโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน

- ท่านทราบนโยบายในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนจากใคร เห็นด้วยหรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด และเห็นว่าการมีส่วนร่วมควรมีความหมายอย่างไร
- หากไม่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและของโรงเรียนในการจัดการศึกษาในชุมชนจากหน่วยงานระดับสูงท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
- โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด และท่านเคยเสนอความคิดเห็นอย่างไรต่อโรงเรียน และได้รับความสนใจจากคณะกรรมการมากน้อยเพียงใด ท่านรู้สึกอย่างไรต่อการปฏิบัติดังกล่าว

## 9. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

### 9.1 การเกิดขึ้นของการมีส่วนร่วมและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาเกิดขึ้นได้อย่างไร ใครมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดขึ้น และมีการดำเนินการอย่างไร
- อะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ชุมชนและโรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชนร่วมกันหรือไม่ ถ้ามีกำหนดไว้ว่าอย่างไร เพราะเหตุใด ถ้าไม่มีเพราะเหตุใด ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายดังกล่าวร่วมกับทางโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

### 9.2 การดำรงอยู่ของการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- การที่จะให้การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนภายในอำเภอดำเนินต่อไปแต่ละฝ่ายคือชุมชนและโรงเรียนควรแสดงบทบาทอย่างไร
- มีอะไรบ้างที่ช่วยให้การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนดำรงอยู่ ขอให้ช่วยอธิบายรายละเอียด
- ชุมชนรับฟังความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากการดำเนินการจัดการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมต่างๆของคณะกรรมการมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

## 10. ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

10.1 ท่านต้องการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาจากใครหรือหน่วยงานใดบ้าง เพราะเหตุใด

10.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพราะเหตุใด

## 11. สิ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ

11.1 ท่านคิดว่าปัจจัยอะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมจนโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

11.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ในการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนประสบผลสำเร็จ

### แนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก

#### ชุดที่ 4 แนวคำถามการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

##### การสนทนาสร้างความคุ้นเคย

###### เริ่มการสนทนา

- สนทนาเกี่ยวกับบรรยากาศทั่วไปในโรงเรียนและชุมชน
- ขออนุญาตเริ่มการสัมภาษณ์

##### อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

- ต้องการศึกษเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของคณะครู และนักเรียนในชุมชนเพื่อใช้เป็นรูปแบบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ขอให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เพราะจะไม่มีทางอ้างอิงเป็นรายบุคคลว่าใครพูดแต่นำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม
- ต้องขอบันทึกเทป เพราะอาจจะจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหน นอกจากผู้ศึกษา จะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

##### 1. พื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 เรียนมาแล้วกี่ปี เริ่มเป็นนักเรียนโรงเรียนที่ไหน อยู่โรงเรียนนี้มาแล้วกี่ปี ย้ายมาอยู่โรงเรียนนี้เพราะเหตุใด
- 1.2 มาจากหมู่บ้านใด ที่บ้าน มีงานหรือกิจกรรมอะไรที่มักทำอยู่เป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวบ้าง
- 1.3 นักเรียนพักอยู่ที่ไหน มาเรียนที่โรงเรียนอย่างไร ใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียนมากไหม เวลาส่วนใหญ่จะทำอะไร

##### 2. ประวัติและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

- 2.1 โรงเรียนนี้ตั้งขึ้นมาในปีใด ใครเป็นผู้ริเริ่มให้มีการก่อตั้ง และคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการก่อตั้งโรงเรียนอย่างไรบ้าง
- 2.2 นักเรียนรู้จักคุ้นเคยกับคนในชุมชนมากน้อยเพียงใด และสนิทสนมกับคนในชุมชนกลุ่มใดเป็นพิเศษบ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมคนในชุมชนบ้างหรือไม่ อย่างไร
- 2.3 นักเรียนพอใจในสภาพการทำงานของคุณครูที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

2.4 นักเรียนได้รับการสนับสนุนหรือการช่วยเหลือในการเรียนจากใคร หรือหน่วยงานใดบ้างหรือไม่อย่างไร

### 3. การบริหารงานในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน

3.1 โครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนอย่างไร นักเรียนมีส่วนแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงสร้างนี้หรือไม่

3.2 นักเรียนได้รับการช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนในการจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด ช่วยเหลือทางด้านใดบ้าง สิ่งที่นักเรียนให้ความช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนตรงกับความต้องการของคณะนักเรียนหรือประ โยชน์ต่อโรงเรียนอย่างไรบ้าง

3.3 นักเรียนและเพื่อนๆ มีการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนมากน้อยเพียงใด มักจะติดต่อกันโดยวิธีการใด ติดต่อกันอาทิตย์ละกี่ครั้ง ใช้อะไรเป็นเครื่องมือในการติดต่อกัน

3.4 เมื่อต้องการติดต่อกับคณะกรรมการโรงเรียน นักเรียนมีวิธีการติดต่อและมีขั้นตอนในการติดต่ออย่างไรตั้งแต่การเริ่มประสานงานไปจนถึงการทำงานร่วมกัน และการประเมินผลการทำงานใครเป็นผู้กำหนดกิจกรรมที่จะทำร่วมกัน คณะครูยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของนักเรียนและเพื่อนๆ หรือไม่

3.5 ในรอบปีที่ผ่านมา นักเรียนและเพื่อนๆ ได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมอะไรบ้าง และกิจกรรมแต่ละอย่างมีประโยชน์ต่อนักเรียนหรือโรงเรียนอย่างไร กิจกรรมในลักษณะใดที่คนในชุมชนมักจะมาร่วมมากที่สุด

### 4. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในชุมชน

4.1 เมื่อมีการพูดถึงว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนมักจะนึกถึงการจัดการศึกษาในลักษณะอย่างไร ใครควรเป็นคนจัด ทำไมจึงคิดเช่นนั้น นักเรียนเห็นด้วยกับนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมไหม ทำไมจึงคิดเช่นนั้นและคิดว่าควรมีส่วนร่วมหมายความว่าอย่างไร

4.2 นักเรียนนำความคิดของนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานของโรงเรียนและคณะครูอย่างไรบ้าง ความคิดเห็นเหล่านั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานของคณะครูและโรงเรียนอย่างไร

## 5. เงื่อนไขและกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

5.1 นักเรียนปฏิบัติอย่างไรคนในชุมชนจึงทราบว่าอะไรเป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องรับผิดชอบ ร่วมกับโรงเรียน อะไรเป็นสิ่งที่ไม่ต้องรับผิดชอบ โรงเรียนมีข้อตกลงกับนักเรียนในเรื่องนี้อย่างไร

5.2 โรงเรียนและนักเรียนได้ร่วมกันคิดกิจกรรมหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไรบ้าง และกิจกรรมหรือวิธีการดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของคณะครู และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง มีการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างไหม

## 6. เงื่อนไขของชุมชนที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

6.1 ความเป็นอยู่และอาชีพของคนในชุมชน ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างไร

6.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร ให้การสนับสนุนหรือคัดค้านในเรื่องใด เพราะเหตุใด

6.3 ในชุมชนมีประเพณี หรือวัฒนธรรมใดที่มีลักษณะของการร่วมมือกันจัดกิจกรรมหรือไม่ ร่วมมือกันอย่างไร ใครเป็นผู้ริเริ่ม คนในชุมชนมีบทบาทอย่างไรในการร่วมมือกัน นักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างไร และเรียกความร่วมมือกันนี้ว่าอย่างไร

## 7. การจัดการศึกษาในชุมชนและโรงเรียน

7.1 ขอให้นักเรียนเปรียบเทียบการทำงานกับชุมชนในปัจจุบันกับเมื่อ 3-4 ปีที่แล้วว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร นโยบายการจัดการศึกษาที่ให้ดึงชุมชนเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษามีผลกระทบต่อการทำงานของนักเรียนหรือไม่

7.2 ธรรมนูญโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างไร โรงเรียนและชุมชนมีขั้นตอนในการจัดทำธรรมนูญร่วมกันอย่างไร ชุมชนมีข้อเสนอที่น่าสนใจอย่างไรบ้าง และคณะครูยอมรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวอย่างไร นโยบายธรรมนูญโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดขึ้นตามข้อเสนอของใคร มีนักเรียนร่วมด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

## 8. สิ่งที่สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม

8.1 ในโรงเรียนมีสิ่งใดบ้างที่เป็นสิ่งสนับสนุนที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษา

8.2 ในชุมชนมีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับให้คนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไรบ้าง ใครเป็นผู้กำหนด และถ้าไม่มาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนและ

ชุมชนมีวิธีการจูงใจให้บุคคลนั้นมาให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างไรหรือไม่ เพราะเหตุใด หรือถ้ามาร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนหรือชุมชนแสดงการยอมรับหรือให้ความสำคัญแก่บุคคลนั้นอย่างไร ขอความกรุณาในการยกตัวอย่าง

## 9. ทักษะต่อการมีส่วนร่วม

9.1 นักเรียนคิดว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาในชุมชนของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด และถ้าไม่มีการกำหนดนโยบายในเรื่องนี้มาจากหน่วยงานระดับสูง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษายังเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

9.2 ถ้าจะให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษามากขึ้น นักเรียนคิดว่านักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร และอยากให้คณะครูหรือคนในชุมชนปฏิบัติต่อท่านในลักษณะอย่างไร

9.3 นักเรียนคิดว่าสิ่งที่จำเป็นที่สุดที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเกิดขึ้นและดำเนินต่อไปคืออะไร เพราะเหตุใด

## 10. สิ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ

10.1 นักเรียนคิดว่าปัจจัยอะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมจนโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบของกระทรวงศึกษาธิการ การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ในการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนประสบผลสำเร็จ

10.2 การมีส่วนร่วมของนักเรียนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดเช่นส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนประสบผลสำเร็จ

### แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก

#### ชุดที่ 5 แนวการสัมภาษณ์ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

##### การสนทนาสร้างความคุ้นเคย

###### เริ่มการสนทนา

- ขออนุญาตเริ่มการสัมภาษณ์
- แนะนำตนเองและขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แนะนำตนเองเกี่ยวกับ ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ และบทบาท ที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนและชุมชน
- สนทนาเกี่ยวกับบรรยากาศทั่วไปในชุมชน

##### อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

- ต้องการศึกษเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรในชุมชนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดความร่วมมือกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมากขึ้น
- ขอให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เพราะจะไม่มีการอ้างอิงเป็นรายบุคคลว่าใครพูดแต่จะนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม
- ต้องขอบันทึกเทป เพราะอาจจะจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหนนอกจากผู้ศึกษาจะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

##### 1. พื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- อยู่ในชุมชนมาแล้วกี่ปี ย้ายมาจากที่ไหนที่ทำงานอะไร เข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในด้านใดบ้าง
- นอกเหนือจากงานประจำ มีงานอื่นที่ทำเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวอีกบ้างไหมทำอะไรทำไมจึงทำ
- มีบ้านพักอยู่ที่ไหน มาที่โรงเรียนบ่อยไหม

##### 2. ประวัติและสภาพทั่วไปของชุมชน

- เทศบาลนี้ตั้งมานานกี่ปีแล้ว คนในชุมชนส่วนใหญ่ทำอาชีพอะไร การทำอาชีวดังกล่าวทำให้คนในชุมชนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากขึ้นหรือน้อยลง เพราะอะไร
- ในเขตเทศบาลมีประเพณีที่สนใจอะไรบ้าง

- บุคคลที่ทำให้ชุมชนในเขตเทศบาลกันทรารมย์ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คือใครช่วยทำให้ชุมชนดีขึ้นอย่างไร

- คนส่วนมากในชุมชนส่งลูกเรียนที่ไหน มักส่งลูกเรียนถึงชั้นอะไร เพราะอะไร

- ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา คนในชุมชนให้ความสนใจกับทางโรงเรียนมากขึ้นหรือน้อยลง เพราะอะไร และมีเหตุการณ์อะไรที่น่าสนใจเกี่ยวกับโรงเรียนบ้างไหม ถ้ามีเช่นอะไร

### 3. สภาพของการมีส่วนร่วมมือกันในการจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียน

3.1 ท่านเริ่มเข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนตั้งแต่เมื่อใดเข้ามาร่วมเพราะเหตุใด

3.2 คนในชุมชนเขตเทศบาลกันทรารมย์ที่เป็นหลักในการชักชวนประชาชนให้เข้ามาสนับสนุนโรงเรียนคือใครชักชวนว่าอย่างไร การที่มีผู้มาชักชวนทำให้มีคนให้การสนับสนุนโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นหรือไม่เพราะเหตุใด

3.3 ท่านมักจะให้การสนับสนุนกับทางโรงเรียนในด้านใดบ้าง เพราะเหตุใด

3.4 โรงเรียนติดต่อท่านให้มาเป็นคณะกรรมการ โรงเรียน หรือไม่โรงเรียนติดต่ออย่างไร

3.5 ท่านเคยทำงานกับวัดหรือชุมชนร่วมกันมาก่อนหรือไม่และทำงานร่วมกับโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง โรงเรียนถามความเห็นของชุมชนก่อนการตัดสินใจกำหนดนโยบายของโรงเรียน การวางแผนปฏิบัติงานการทำธรรมบุญ โรงเรียน หรือไม่และการขอการสนับสนุนด้านต่างๆจากโรงเรียนอย่างไร

3.6 ในการร่วมกันทำธรรมบุญโรงเรียนมีขั้นตอนในการทำอะไรบ้าง

3.7 โรงเรียนให้การสนับสนุนงานด้านต่างๆ ของชุมชนนอกเหนือการจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างไรบ้าง

3.8 นอกเหนือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนมาที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือกับทางโรงเรียนแล้วมีหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรนอกชุมชนที่เข้ามาช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือกับชุมชนอีกบ้างหรือไม่ ถ้ามีเข้ามาให้ความช่วยเหลืออย่างไร

### 4. การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของชุมชนและโรงเรียน

4.1 เมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมา ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนมีลักษณะเป็นอย่างไรแตกต่างไปจากปัจจุบัน หรือเหมือนกันอย่างไร

4.2 ท่านพอใจกับสภาพความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนในช่วงใด เพราะเหตุใด ถ้าจะให้สภาพที่ท่านพอใจดำเนินต่อไป ท่านคิดว่าโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรทำอย่างไร จึงจะทำให้สภาพนั้นคงอยู่

## 5. การศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 ในความคิดเห็นท่าน เด็กในชุมชนควรได้รับการศึกษาในลักษณะอย่างไรจึงจะช่วยเหลือตนเองได้ โรงเรียนได้ทำตามที่ท่านคิดหรือไม่

5.2 มีอะไรที่ท่านต้องการให้โรงเรียนทำเพิ่มเติมจากที่เป็นอยู่บ้าง ท่านเคยแสดงความคิดเห็นนี้ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ โรงเรียนหรือผู้บริหารโรงเรียนอย่างไรบ้าง ได้รับการแก้ไขตามที่ท่านต้องการหรือไม่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้าร่วมมือในเรื่องนี้อย่างไร

5.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยเสนอให้โรงเรียนปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง ปรับปรุงเรื่องใด โรงเรียนดำเนินการอย่างไร ท่านพอใจกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง

## 6. เงื่อนไขที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรค

6.1 อาชีพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนกันดารมณ หรือผู้ปกครองเป็นอย่างไร เป็นปัญหาหรืออุปสรรค ในการเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนอย่างไรบ้าง เพราะอะไร

6.2 ท่านหรือชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยขอความร่วมมือจากโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง ได้รับความร่วมมืออย่างไร

6.3 การที่จะให้ความร่วมมือของโรงเรียน และชุมชนดำเนินการต่อไป แต่ละฝ่าย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ โรงเรียนควรแสดงบทบาทอย่างไร

## 7. สิ่งที่สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม

7.1 ผู้บริหารโรงเรียนหรือคณะครูเคยพูดหรือแสดงความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการสนับสนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีต่อโรงเรียน

7.2 อะไรที่เป็นสิ่งจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโรงเรียนหรือประชาชนให้เข้ามาช่วยเหลือหรือไม่ให้ความช่วยเหลือโรงเรียน

7.3 ตอนที่มีการสัมมนาคณะกรรมการ โรงเรียนท่านได้ร่วมสัมมนาหรือไม่ รู้สึกอย่างไร อะไรทำให้ท่านเกิดความต้องการให้ความช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนในเรื่องใดเพิ่มขึ้น

## 8. ทักษะต่อการมีส่วนร่วม

8.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพราะเหตุใด

8.2 ถ้าจะให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาใกล้ชิดกันมากขึ้น ท่านคิดว่าควรควรปฏิบัติตนอย่างไร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในลักษณะอย่างไร

## 9. สิ่งที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ

9.1 ท่านคิดว่าปัจจัยอะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมจนโรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานและรับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบของกระทรวงศึกษาธิการ

9.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดในการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนประสบผลสำเร็จ